

Vänsterpress om Ukraina-kriget

19 maj 2022

Sverige och Finland har nu lämnat in ansökningar om medlemskap i Nato. Men debatten fortsätter, vilket återspeglas i denna artikelsamling. Det kan verka lite underligt att ha en artikelsamling om Ukraina-kriget, där de flesta artiklarna handlar om Nato, men det beror givetvis på att det var Rysslands invasion av Ukraina som ledde till att Nato-frågan snabbt kom på dagordningen. Från och med nästa vecka kommer vi dock att endast ha med Nato-artiklar som i något avseende rör Ukraina-kriget. Nato-debatten får vi i fortsättningen behandla separat.

Innehåll

Flamman	1
<i>Apokalypsens ryttare är tillbaka</i>	1
<i>Norska Rött säger nej till svenskt Nato-medlemskap</i>	4
Internationalen	5
<i>Nu börjar kampen: Sverige ut ur NATO</i>	5
<i>Det nationella hatets paradox</i>	6
<i>Rysslands fattiga värvas till Putins krig i Ukraina</i>	6
Offensiv	9
<i>Nato – en historia i blod och maktspel</i>	9
Proletären	12
<i>Socialdemokratiska landsförrädare</i>	12
Revolution	14
<i>Nato: Borgarklassen firar en aggressivare svensk imperialism</i>	14

Lästips

Nytt på *marxistarkivet* denna vecka:

[Internationell press om Ukraina-kriget i mitten av maj 2022](#)

Martin Fahlgren: [Med historien som fiende – ordföranden i Sveriges Fredsråd](#), som öppet stödde Rysslands invasion, vilket fick konsekvenser

Tom Harris: [Rapport från Internationell solidaritetskonferens med Ukraina](#)

Veronika Dorman: [En legosoldats bekännelser](#). Handlar om den ryska Wagnergruppen som även strider i Ukraina.

Se även:

[Vänsterpress om Ukraina-kriget i mitten av maj 2022](#) (från förra veckan)

Flamman

Apokalypsens ryttare är tillbaka

Slavoj Žižek¹

Flamman, 19/5 2022

Väst fördömer invasionen av Ukraina i ord, men vill inte göra det som krävs – att sluta handla rysk olja och gas. Men medan politiker i väst hoppas på en snabb normalisering kräver klimatet och andra hot att vi börjar agera mer resolut.

Någon gång mot slutet av april 2022, när invasionen av Ukraina hade pågått i två månader, märkte världen att kriget genomgått en djup förändring. Drömmen om ett snabbt slut är nu över. Kriget har ”normaliserats” och accepterats som en del av våra liv.

Rädslan för att konflikten ska stegras tränger allt djupare in i våra dagliga liv – en vän från Sverige skrev till mig att myndigheterna har skickat brev till alla hushåll med uppmaningen att bygga upp lager av mat och medicin för att kunna överleva en krigssituation.

Detta perspektivskifte märks av på båda sidor av konflikten. I Ryssland uttrycker man allt tydligare att konflikten är global. Som Margarita Simonjan, chef på Russia Today, uttryckte det: ”Antingen förlorar vi i Ukraina, eller så inleds Tredje världskriget. Personligen tror jag att scenariot med ett tredje världskrig är mer realistiskt.”

Ryska tv-kanaler svämmar över av uppmaningar om att sätta in större resurser i Ukraina och ”bekämpa Nato” – Alexander Arutjunov, veteran inom specialstyrkorna, frågade Putin rakt ut: ”Käre Vladimir Vladimirovitj, utkämpar vi ett krig eller onanerar vi? Vi behöver avsluta detta torrjuck.” Lägga märke till den sexuella metaforen, som är ständigt närvarande i rysk propaganda: det är nog runkat, det är dags att våldta Ukraina. Den logiska slutpunkten för detta synsätt är en liberal-totalitär nazi-judisk komplott. När Rysslands utrikesminister Sergej Lavrov i en intervju med italiensk tv den 1 maj fick frågan hur Ryssland kan hävda att man strider för att ”avnazifiera” Ukraina när Zelenskyj själv är judisk, svarade han:

Jag kan ha fel, men Hitler hade också judiskt blod. [Att Zelenskyj är jude] betyder absolut ingenting. Visa judar säger att de mest inbitna antisemiterna oftast själva är judar.

På andra sidan, i Västeuropa och i synnerhet i Tyskland, har en ny version av pacifismen uppstått. Om vi bortser från det retoriska skitsnacket så är de nya pacifisternas budskap detta: med tanke på behovet av att skydda våra ekonomier och vår välfärd, samt faran i att stödja Ukraina för mycket och därmed riskera att dras in i en militär konflikt, borde vi låta Ukraina sväljas av Ryssland och hålla oss till fredliga protester och sympati. Vad betyder detta ”för mycket”? Det är rädslan för att träda över den röda linje som kan göra att Ryssland blir riktigt argt på vårt stöd till Ukraina. Men det är Putin som bestämmer var den gränsen ska gå. Att spela på denna rädsla är en del av Putins strategi.

Jag håller med om att vi måste göra allt för att hindra ett nytt världskrig. Men ibland kan överdriven försiktighet uppmuntra angriparen. Ibland måste man därför dra en linje just för att förhindra fullskaligt krig. Det räcker att minnas hur Joe Biden reagerade när Putin förberedde sin ”särskilda operation”: han konstaterade att vi måste vänta se om det här blir en begränsad ockupation av Donbass eller en fullständig ockupation av Ukraina. Det var inte ett jättesmart drag eftersom han antydde att en begränsad intervention var acceptabel.

Men bakom vändningen finns också en ännu sorgligare insikt. Under krigets första veckor var vi rädda att Ukraina snabbt skulle krossas. Nu tvingas vi erkänna att vår verkliga rädsla var

¹ Om Ukraina av Žižek, se även [Ukraina och det tredje världskriget](#)

den motsatta: att Ukraina inte skulle krossas och att kriget bara skulle fortsätta. Vår hemliga förhoppning var att Ukraina skulle falla snabbt, så att vi kunde vara rättmätigt upprörda, sörja förlusten och sedan fortsätta som vanligt. Det som borde ha varit goda nyheter – att en liten nation gör oväntat heroiskt motstånd mot en brutal invasion – har blivit något vi snarare skäms för och knappt vet hur vi ska hantera. Europas pacifistiska vänster varnar rentav för den heroiska militäriska andan, och filosofen Jürgen Habermas påstår till och med att Ukraina utsätter Europa för moralisk utpressning. Det finns något väldigt melankoliskt i Habermas annars kloka reaktion: han är fullt medveten om att Europa efter andra världskriget bara kunde avsäga sig militarismen eftersom man ändå befann sig i säkerhet under USA:s kärnvapenparaply. Och han vet att denna era nu är slut i och med Rysslands attack mot Ukraina, och att ovillkorlig pacifism framöver bara kommer att kunna upprätthållas genom ständigt fler kompromisser med autokrater.

Europas melankoliska apati är på väg att ta slut och ”heroiska” handlingar kommer tyvärr återigen att bli nödvändiga. Inte bara mot militära hot utan även för att hantera ekologiska katastrofer och svält.

På franska uttrycks skillnaden mellan det vi säger oss frukta och det vi verkligen är rädda för av ett så kallat *ne explétif*, ett ”nej” som inte betyder något i sig men som används för meningsbyggnad. (Vissa andra språk, som mitt eget slovenska, har liknande konstruktioner.) Det förekommer framför allt i konjunktiva bisatser som följer på verb med negativ konnotation (frukta, undvika, tvivla); dess funktion är att förstärka den negativa aspekten av det som just sagts, som i ”*elle doute qu’il ne vienne*” (”hon betvivlar att han inte kommer”) eller ”*je fais confiance à moins que tu ne me mentes*” (”jag litar på dig förutom om du inte ljugar för mig”).

Jacques Lacan använder *ne explétif* för att illustrera skillnaden mellan önskan och begär. När jag säger att ”jag är rädd att stormen inte kommer” är min medvetna önskan att den inte gör det. Jag är rädd för stormen, men mitt hemliga begär finns inskrivet i det extra ”inte” – jag är rädd att stormen inte kommer, jag fascinerar och lockas av stormens våldsamt.

Gäller inte exakt samma sak för den västeuropeiska rädslan för att ett avstannat flöde av rysk gas ska orsaka en katastrof? ”Vi är rädda att ett avbrott i den ryska gastillförseln ska leda till ekonomisk katastrof!” Men tänk om den här skräcken är falsk, tänk om det vi egentligen är rädda för är att stoppad rysk gas inte skulle orsaka en katastrof? Att vi snabbt kunde anpassa oss till det? Som Eric Santner vid Chicago-universitetet nyligen uttryckte det skulle slutet på den ryska gasen visserligen inte leda till kapitalismens slut, men det skulle ”i vilket fall tvinga fram en verklig förändring av den europeiska livsstilen”, ett skifte som skulle vara högst välkommet, även oberoende av målet att underminera Ryssland.

Om man läser *ne explétif* bokstavligt så skulle den viktigaste frihetshandlingen i dag vara att agera i enlighet med detta ”nej”. Tänk om den idé Ryssland sprider om att ett europeiskt stopp för rysk gas innebär ekonomiskt självmord fungerar, just eftersom de kan räkna med vår apati? Tänk om slutet på denna tankegång är, som författaren Kurt Vonnegut uttryckte det, att ”vi går till historien som det första samhälle som vägrade rädda sig självt eftersom det inte var kostnadseffektivt.”

Eller som komikern Stephen Fry uttryckte det:

När Ryssland invaderade Ukraina svarade väst med sanktioner, vapenleveranser och mängder med moraliskt stöd. Men där drog man gränsen. Europa – och framför allt Tyskland – köper fortfarande rysk olja och gas i enorma mängder, vilket finansierar Putins blodiga militärkampanj. Europa verkar inte ha någon lust att göra svåra uppoffringar, som att dra ned på bränsleanvändningen eller riskera jobben. En flygförbudszon är bara att glömma.

Våra medier är fulla av artiklar och inslag om de miljarder som Ukraina får av oss, men Ryssland får fortfarande mycket mer för den gas de levererar till Europa. Inte konstigt att chefer och fack i Tyskland gemensamt kämpar mot en bojkott av rysk gas.

Europa missar alltså en unik chans att kombinera ett icke-militärt tryck på Ryssland med att bidra till att rädda klimatet. För att inte tala om det avgörande faktumet att ett nej till rysk gas skulle öppna för en annan sorts globalisering som behövs mer än någonsin i dag, bortom både den västerländska liberal-kapitalistiska och den rysk-kinesiska auktoritära globaliseringen.

Pacifismens viktigaste begränsning är att den inte tar hänsyn till att Rysslands sikte inte bara är inställt på Ukraina, utan på hela den västerländska liberal-demokratiska ordningen. Vi befinner oss redan långt bortom det avgränsade problemet att hantera Rysslands attack på Ukraina, som Habermas fokuserar på.

Ryssland försöker inte bara slita isär det enade Europa, utan framställer även sig självt som en allierad till den tredje världen i kampen mot västs nykolonialism. Därmed framställs också attacken på Ukraina som en antikolonial handling. Den ryska propagandan manipulerar skickligt tredje världens bittra minnen av hur västmakter agerade där: var bombningen av Irak inte värre än bombningen av Kiev? Ryssland kombinerar denna självbild som global avkolonisationsmed ett såväl diskret som öppet militärt stöd till lokala diktatorer i länder som Syrien och Centralafrikanska republiken. Jevgenij Prigozjin, en av de starka männen runt Putin och initiativtagaren till den ryska legoarmén Wagnergruppen, sade nyligen till en journalist från väst: ”Ni är en döende västerländsk civilisation som ser ryssar, malier, centralafrikaner, kubaner, nicaraguaner och många andra folk och länder som tredje världens avskum. Ni är ett patetiskt gäng utrotningshotade snuskhumrar och det finns många av oss, miljarder av oss. Segern kommer att bli vår.” Wagnergruppens aktiviteter ger oss en försmak av hur den nya ryska globaliseringen skulle se ut, med ryska legosoldater som backar upp lokala auktoritära regimer.

Det som dessutom ligger bakom det ryska kravet att köpare måste betala för dess olja och gas i rubel är ett ambitiöst försök som koordinerats med Kina att avsätta dollarn och euron från deras positioner som globala valutor. Vi bör inte underskatta denna propagandas effektivitet, för när Ukraina stolt påstår sig försvara Europa är Rysslands svar: ja, och vi försvarar alla Europas tidigare och nuvarande offer. I Serbien ser vi de första resultaten av denna dynamik: enligt de senaste opinionsmätningarna är fler än 60 procent av väljarna nu mot ett EU-inträde. Om Europa ska ha en chans att vinna detta ideologiska krig måste det radikalt förändra sin modell för liberal-kapitalistisk globalisering – ingenting annat kommer att fungera. Om Europa inte är berett att göra detta kommer det kanske överleva som en befäst ö omgivet av fiender som långsamt kommer att erövra det.

Jag är väl medveten om vad en bojkott av rysk gas kan leda till. Sådana åtgärder gör det jag flera gånger har kallat ”krigskommunism” allt mer aktuellt. Våra ekonomier kommer att behöva omorganiseras på samma sätt som krävs under krig eller storskaliga katastrofer. I Storbritannien ransoneras redan matlagningsolja; man får köpa max två flaskor per person. Om Europa avvisar ryska gastillgångar kommer många liknande åtgärder att bli nödvändiga för dess överlevnad. Ryssland räknar med att Europa är för trögt för att klara av detta. Ja, det finns en stor risk för korruption, det militär-industriella komplexet kommer att ges en möjlighet att roffa åt sig extravinst. Men det här handlar inte bara om krig.

De kriser och apokalyptiska framtidsscenarier vi står inför i dag har allt mer börjat likna apokalypsens fyra ryttare från Uppenbarelseboken. Pest, krig, hunger, död. De fyra ryttarna kan inte bara avfärdas som symboler för ondska. Trevor Hancock har påpekat att de är ”märkligt lika det vi kan kalla ekologins fyra ryttare, som reglerar befolkningsstorlekar i naturen”. Med referens till Charles Elton föreslår han att de ”fyra ryttarna” spelar en positiv

roll i att förhindra överbefolkning: ”ökningen i antal kontrolleras av predatorer, patogener, parasiter och tillgången på föda”. Problemet är att på lång sikt verkar dessa reglerande funktioner inte fungera på oss människor:

Jordens befolkning har mer än tredubblats de senaste 70 åren, från 2,5 miljarder 1950 till 7,8 miljarder i dag. Så vad händer med Eltons fyra ekologiska ryttare? Varför kontrolleras vi inte? Finns det en femte ryttare som kommer att få våra befolkningsantal att krascha vid någon tidpunkt, som sker med lämlarna?

Fram till nyligen har mänskligheten hållit de fyra ryttarna stängda med hjälp av medicin, vetenskap och teknologi. Men nu hotas vi av de ”enorma och hastiga globala ekologiska förändringar som vi har utlöst. Även om en asteroid eller ett jättelikt vulkanutbrott kan utplåna oss är det största hotet mot mänskligheten, den ’femte ryttaren’, vi själva.” Mänskligheten står alltså inför ett avgörande val: vi är den femte ryttaren som kan förinta eller rädda oss själva.

Trots att den globala medvetenheten om dessa hot ökar har det inte lett till några meningsfulla åtgärder än, så de fyra ryttarna galopperar bara fortare och fortare. Efter covid-pestens och det storskaliga krigets återkomst hotas vi nu av hungerkriser. De kommer alla att leda till massdöd, precis som de allt vanligare naturkatastroferna som klimatförändringarna och massutrotningen medför.

Vi måste så klart motstå frestelsen att glorifiera krig som en autentisk erfarenhet i förhållande till vår liknöjda, konsumtionsbaserade och hedonistiska livsstil. Men vårt svar på den här liknöjdheten borde vara en ännu starkare mobilisering för saker och syften som går långt utöver väpnade konflikter. Med tanke på de faror som mänskligheten nu står inför är krigshets en feg flykt från den avgrund som hela tiden rycker närmare.

Översättning: Tor Gasslander

Norska Rött säger nej till svenskt Nato-medlemskap

Tor Gasslander

Flamman, 19/5 2022

Att låta Sverige gå med i alliansen skulle inte ”gagna fred och säkerhet i Norden” enligt det norska vänsterpartiet.

Vänsterpartiet Rött i Norge kommer att rösta nej till svenskt medlemskap i militäralliansen Nato, när frågan ska tas upp i det norska Stortinget. Ett ja till svensk Natomedlemskap skulle öka spänningarna i regionen, menar man.

– Vi menar att det inte kommer att gagna fred och säkerhet i Norden att nya nordiska land omfattas av Natos atomparaply och stormaktsinflytande, det säger Rötts partiledare Bjørnar Moxnes i ett uttalande på Facebook.

– Varje land har rätt att söka de allianser de själva väljer att ingå, och alla förstår folks fruktan efter Putin-regimens brutala och folkrättsvidriga angreppskrig mot Ukraina. Samtidigt måste medlemsländerna göra självständiga bedömningar av de sökande.

Vänsterpartiet Rött ingår i ett oppositionsblock i stortinget, med totalt 24 av 169 mandat.

Regeringen bestående av Arbetarpartiet och Centerpartiet har med sina 76 mandat egen majoritet.

Sedan tidigare har Turkiet och Kroatien president båda sagt att de kommer att rösta nej till ett svenskt natomedlemskap. För att upptas i alliansen krävs att alla medlemsländer röstar för.

Internationalen

Nu börjar kampen: Sverige ut ur NATO

Ledare

Internationalen 19/5 2022

- ▶ **Acceptera ingen ”statskupp i slow motion”**
- ▶ **Låt folket säga sitt om ”självordspakt”**
- ▶ **Hukandets dagar i NATO-stormen är förbi**

Så fattade socialdemokratiska partistyrelsen sitt beslut om NATO-ansökan. Trots protester från medlemmar och allmänhet liksom sidoorganisationernas motstånd slog den sedan länge omsorgsfullt gillrade fällan igen. Att i detta slutskede av en lång process av NATO-integration sparka bakut skulle ha utlöst en politisk jordbävning i såväl svensk inrikes- som utrikespolitik. Raseriet från det borgerliga etablissemanget, mediamakten, vapenindustrin och militären hade vetat få gränser. USA:s regering och Pentagon liksom dess allierade världen över skulle inte stått överksamma. Den finska statsledningen och baltiska staterna hade betraktat ett nej som svekfullt.

I själva verket har Socialdemokraternas ledning sedan flera år lotsat svensk försvars- och säkerhetspolitik genom alla militära avtal med USA och västmakterna, partnerskap och militär samverkan, in i den ryssja vars slutpunkt så länge varit högerens våta dröm, anslutning till Washingtons globala kärnvapenblock. Eller den nukleära ”självordspakt” för ”omnicid” – utrotningen av alla – som Daniel Ellsberg, den legendariske avslöjaren av USA:s krigsbrott i Vietnam, varnat för.

Samlas för folkomröstning om NATO-medlemskap. Av demokratiska skäl, av fredsskäl, för mänsklighetens försvar mot kärnvapenförintelse.

Att slutsteget utlöstes av Putins krig mot Ukraina kan säkert ha varit avgörande för flera i S-ledningen medan andra haft siktet inställt under längre tid. Därav den ovärdiga politiska teater som utspelat sig, ”en charad där alla ska få säga sitt men under premissen att det inte spelar någon roll. Blir det klave vinner jag. Krona så förlorar du”, som NATO-vännen Amanda Sokolnicki på ledarplats i DN (14/5) kommenterar spelet från Magdalena Andersson, Peter Hultqvist och Ann Linde med flera i S-toppen för att träckla partiet in i NATO.

”Charaden”, eller i klarspråk bedrägeriet, genomfördes med den skrattretande ”säkerhetspolitiska rapporten” som fikonlöv. Rapporten sammanställdes av en arbetsgrupp under ledning av utrikesminister Ann Linde, försvarsminister Hultqvist samt med ledamöter från riksdagspartiernas främsta NATO-förespråkare men inga från V och MP. Resultatet var givet på förhand.

Utan demokratiska beslut av vare sig medborgarna eller de socialdemokratiska partimedlemmarna i ”rörelsen” utan genom en ”statskupp i slow-motion”, med ett begrepp från litteraturen om Palme-mordet, lämnas nu Sveriges NATO-ansökan in. Går anslutningen att stoppa? Nej! Ska vi försöka? Ja!

Det finns många skeden i historien där förfärande händelseutvecklingar utlöstes som inte omedelbart kan hejdas, från det lilla i vardagen till det globala som världskrigen – och den nuvarande klimatkrisen. Ändå måste vi försöka hindra dem och genom motståndets erfarenheter och sammansvetsning bygga alternativ och öppna vägar för andra lösningar när kraften bakom ödesdigra val sinar eller går in i väggen. Vår första uppgift är att lyfta på huvudet. Hukandets dagar i NATO-stormen är förbi. Fredsvänner, kärnvapenmotståndare, nedrustare och antimilitarister, se och finn varandra!

1. Samlas för folkomröstning om NATO-medlemskap. Av demokratiska skäl, av fredsskäl, för mänsklighetens försvar mot kärnvapenförintelse.
2. Genomskåda dagordningen. NATO-medlemskap stöttar inte Ukraina eller ryska krigsmotståndet, ökar inte säkerheten, kostar välfärdsmiljarder, allierar Sverige med diktaturer, eskalerar militariseringen av Östersjöområdet, skickar svensk trupp i NATO-krig.
3. Lär av varandra, om NATO och kärnvapenblocken, krigsindustrin och imperialismerna, om fredsalternativ, kärnvapenmotstånd och antikrigsstrategier.
4. Gå till handling. Propagera för folkomröstning ända in i riksdagsvalet. Ställ S-politikerna till svars. Organisera NATO-motståndarna över parti- och organisationsgränser, och driv kampen vidare för kärnvapenförbud och nedrustning oavsett vad. Bygg politiska barrikader av kritik, protester och civilmotstånd. Och framförallt: Håll ut! Vår dag var inte idag – den kommer i morgon.

Det nationella hatets paradox

Torbjörn Tännsjö

Internationalen 19/5 2022

Då Jugoslavien gick under vi veta att det aldrig existerat. Serbokroatiska? Ett påhitt! Den jugoslaviska nationen? En instabil social konstruktion. Nu gällde det att dela, hata och att etniskt särskilja. Värst måste man hata alla dem som hävdade att de etniska skillnaderna inte fanns. Denna hatets nationalistiska ideologi bygger på en inre komplikation. Mot vilka ska hatet riktas?

Ta russofibi! Rysslands aggressiva krig mot Ukraina har underblåst den. En berättigad vrede mot invasionen riktar sig mot det ryska folket som sådant. Putins tal om att man i Ryssland och Ukraina tillhör samma nation mottas i Ukraina som en förolämpning. Man hatar den ryska kulturen. Vi uppmanas på Dagens Nyheters kultursida att göra detsamma. Här jämföras det tsaristiska Ryssland, det sovjetiska imperiet och dagens putinistiska rumpland.

Men vilka är de ryska skurkarna genom historien? De ryska revolutionärerna? Lenin, förvisso, men Trotskij? Han var från Ukraina! Tjekans första ledare Felix Dzerzjinskij? Han var polack! Eller kanske från Litauen? NKVD:s ökände bödel Berija? Han var från Georgien! Eller, vänta nu, här erfordras en skarp distinktion: snarare från Abchazien! Eller Stalin själv? Från Georgien! Och den förfärliga ryska socialrealistiska konsten? Ilja Repin som var dess upphovsman kom från Ukraina.

Fjodor Dostojevskij har onekligen sina sidor. Men var han någon riktig ryss? Han brukar tillskrivas uttalandet: ”Vi har alla krupit ur Gogols kappa”. Och Gogol, far vi nu veta, var ukrainsk. En hel linje i ”rysk” litteratur, som emanerar just från Gogol och löper via Dostojevskij, måste ifrågasättas!

Hatet är starkt men det är också blint. Det är därför svårt för det att få ett säkert fäste.

Rysslands fattiga värvas till Putins krig i Ukraina

Aleksej Sachnin² och Liza Smirnova³

Internationalen 19/5 2022

Tre fjärdedelar av ryssarna bor i städer. Ändå ser dagens ryska armé likadan ut som under tsartiden. Den består huvudsakligen av bönder i militärrock. De ryska journalis-

² Aleksej Sachnin är en rysk vänsteraktivist och initiativtagare till koalitionen Socialister mot krig

³ Liza Smirnova är en rysk aktivist, journalist och poet

terna Aleksej Sachnin och Liza Smirnova skriver om hur Putin mutar Rysslands fattiga ungdomar för att gå ut och strida i ett krig som de inte ville ha.

Trött på skulder och lån? Vill du förändra din livsstil? Vill du bli respekterad, en källa till nationell stolthet?”, står det att läsa på affischer på varenda lyktstolpe i Kaluga, en rysk stad med 450 000 invånare omkring 20 mil från Moskva. ”Kontrakt från 4 månader, nettolön från 220 000 rubel (motsvarande 30 000 kronor). Ingen utbildning krävs. Resa, boende och mat är gratis.”

Den ukrainska nyhetskanalen Gorjusjko samlar data från sociala media och lokala myndigheter om ryska soldater som har dött i Ukraina. När detta skrivs hade kanalen registrerat 2 000 begravningar, en och en halv gånger fler än det antal som rapporterats av ryska myndigheter. Ändå är det mest chockerande inte antalet döda utan befolkningsfördelningen bland dem.

I Moskva med 12 miljoner invånare har bara tre döda rapporterats på kanalen. Från Kjachta, en stad vid gränsen till Mongoliet med 20 000 invånare, minst sju. De flesta av de dödade kommer från de fattigaste regionerna med de högsta arbetslöshetssiffrorna. Burjatien och Dagestan är de republiker har bidragit med flest döda i kriget, och har bland landets sämsta levnadsstandard. Priset för Putins krig i Ukraina betalas av Rysslands fattiga, och de betalar med sitt blod.

Arbetarklassens vilja att erbjuda sig som kanonmat kommer inte som någon överraskning. Den genomsnittliga lönen i Kalugaregionen – som tack vare sina utvecklade bil- och militärindustrier anses vara en av Rysslands mest välmående regioner – är 48 000 rubel (6 640 kr), en siffra som troligen är snedvriden uppåt av högre tjänstemän och företagschefer. I kriget skulle en genomsnittlig Kalugaarbetare kunna tjäna runt 10 gånger sin vanliga lön.

Det installerades nyligen en ny reklamtavla på Kirovgatan i centrala Kaluga. Nu visar den marscherande soldater och symboler för den pågående ryska militära operationen i Ukraina, och ovanför dem parollen: ”Arbeta, bröder.” På busshållplatsen mitt emot sitter en man utan ben klädd i kamouflagekläder i en rullstol. Han är kanske i 60-årsåldern. Bredvid honom en plastmugg för småpengar. Vi hade inte hjärta att fråga honom i vilket av de oräkneliga krigen han hade förlorat sina ben.

Tre fjärdedelar av ryssarna bor i städer. Ändå ser dagens ryska armé likadan ut som under tsartiden. Det vill säga, soldaterna utgörs huvudsakligen av bönder i militärrockar. Många av dem kommer från fattiga områden som befolkas av etniska minoritetsfolk, vilket betyder att Vladimir Putins storryska nationsprojekt försvaras av dagestanier, tjetjener och burjatier.

Putins regim har finjusterat dessa samhällsmekanismer i årtal. I avindustrialiserade städer är armén och polisen de enda utvägarna ur fattigdom. Anställda inom krigsmakten har en lön som är två till tre gånger högre än genomsnittet i deras hemstäder och de har utmärkta förmåner. Från tidig pension (militäranställda tillåts gå i pension redan vid 40 års ålder, medan den genomsnittliga pensionsåldern ligger på 60–65 år) till lägre skatter och privilegierade avbetalningsvillkor för bostadslån. Deras barn har företräde till ryska universitet.

Den kraftiga avindustrialiseringen av många ryska regioner ger inte människor så många andra val än militären. Ett alternativ är den offentliga sektorn, men också där är arbetarna helt kontrollerade av regeringen. Högre tjänstemän tvingar till exempel systematiskt sina anställda att delta i regeringsgodkända ritualer eller begå valfusk, och hotar dem som vägrar med avsked. En väns mor, som är statstjänsteman, berättar om tvånget: ”Jag kommer inte att bråka med systemet. Jag är inte någon rebell. Jag behöver ett jobb.”

Trots att den ryska liberala oppositionen kritiserar Putins auktoritära regim, har de genom sitt indirekta stöd för hans nyliberala nedskärningspolitik och människofientliga syn på

arbetarklassen gjort en hel del för att främja Putins agenda att göra landets fattiga lojala med regimen. Under den stora proteströrelsen 2011–2013, som utlöstes efter påståenden om val-fusk, svarade myndigheterna genom att organisera regimvänliga demonstrationer som samlade statsanställda och arbetare från fattiga industristäder. Den liberala oppositionens förakt för dessa människor underlättade för Putin att splittra folket genom det klasskrig som han har byggt sin makt på.

”Jag känner ingen som helst medkänsla eller förståelse för dessa kreaturs motiv”, skrev den inflytelserika liberala journalisten Julia Latynina. En annan djurliknelse – ett stim av ansjovis – har blivit ett populärt sätt att ställa de två samhällsgrupperna mot varandra: ”Det var två demonstrationer”, sa Latynina: ”Det fria folkets demonstration och ansjovismötet.” Fram till ganska nyligen hade Anton Krasovskij, en tidigare talesperson för den liberala oppositionen som har blivit propagandist för Russia Today, en YouTube-kanal med titeln ”Ansjovisar och pärlor”.

Samtidigt har den liberala oppositionen hyllat de nyliberala reformerna och chockterapien under Boris Jeltsin (och Putins första år), som ledde till ett utsägligt lidande för Rysslands fattiga majoritet, ett faktum som Kreml är mycket förtrogen med. De använder regelbundet hotet om ”ett nytt 90-tal” för att skrämja arbetarklassen till underkastelse.

Trots ständiga påståenden om att arbetarna stöder Putin, visar forskning att Rysslands fattiga tenderar att stöda kriget i Ukraina i mindre utsträckning än de förmögna: ”Folk med låga inkomster är mer bekymrade över den militära operationen, eftersom de förväntar sig en ytterligare försämring av sin ekonomiska situation”, konstaterar en studie. En annan, från april, visade att av de som knappt hade tillräckligt med pengar till mat var 41 procent mot kriget och bara 19 procent stödde det.

”Jag förstår inte politik, men varför behöver vi Ukraina, varför behöver vi hela världen, om vi lever som tiggare i vårt eget hemland”, säger en taxichaufför som är mot kriget. Under de två senaste månaderna har hennes inkomst nästan halverats. För att livnära sin familj måste hon sitta bakom ratten 16 timmar varje dag.

De ryska myndigheterna är fullt medvetna om att denna situation är ohållbar – att den snabbt försämrade levnadsstandarden, massiva inflationen och utbredda arbetslösheten undergräver den patriotiska enhet som staten kräver – och leder till missnöje.

Den 25 april arresterades ledaren för matbudens fackförening, Kirill Ukraintsev, anklagad för att planera olagliga strejker av arbetare med osäkra anställningar. Han riskerar upp till fem års fängelse. Kriget har kastat in ryssarna i ett tillstånd av chock och depression. Men trots att de flesta är pessimistiska om sina ekonomiska framtidsutsikter under de kommande månaderna, har en studie nyligen av den ryska centralbanken visat att de har fått mycket högre förväntningar på de kommande 5–10 årens ekonomiska perspektiv.

Denna paradoxala optimism beror på det faktum att kriget förebådar ett slut på stagnationen inom rysk politik och de oändliga ekonomiska kriser som beledsagar den. Ett fasansfullt slut är bättre än oändlig fasa. Ultrapatriotiska politiker och journalister underblåser dessa förhoppningar och lovar att kriget kommer att leda till radikala samhällsomvandlingar. De beskriver västs sanktioner som en historisk chans för Ryssland att bryta sig ur ett orättvist globalt ekonomiskt system, i vilket landet är dömt att vara en råvarukoloni åt väst, och hyllar konfiskeringarna av oligarkernas egendomar som starten på en ”vänstersväng” som kommer att ta itu med landets sociala ojämlikhet.

Putins statsapparat kommer oundvikligen att krossa dessa drömmar. Och det kommer den också att göra med de sista illusionerna om att hans diktatur kan skydda folket från rovgiriga oligarker och utländska fiender. Och då kommer arbetarklassen bara ha kvar det faktum att

alla de krig som Ryssland någonsin har förlorat slutade med en revolution – även om detta i sig själv kan ge upphov till historisk optimism.

Översättning från engelska: Göran Källqvist. Ursprungligen publicerat i *Novara Media*

Offensiv

Nato – en historia i blod och maktspel

Per-Åke Westerlund

Offensiv 9/5 2022

Nato bildades 1949 och har sedan dess tjänat USA-imperialismens intressen, först i Europa och numera globalt. Det handlar om makt – ekonomiskt, politiskt och militärt.

Nato har byggts upp under lång tid, men dess viktigaste period är tiden efter 1990, då det stalinistiska systemet i Sovjet och Östeuropa kollapsade. Nato inledde en period av snabb expansion österut som skulle garantera fred och säkerhet. Denna påskyndades av högerregeringar i de östeuropeiska länderna, som kunde utnyttja minnet av stalinismens förtryck, och av de storföretag som har den verkliga makten i EU.

Men Natos löften om fred har inte förverkligats, vilket tydligt visats av Putins brutala invasion och krig i Ukraina. Det fanns också en tvekan hos imperialismen innan expansionen. USA:s dåvarande utrikesminister Warren Christopher varnade 1994 för att den kunde producera ett nyimperialistiskt Ryssland.

Nato inledde därför samtidigt med utvidgningen till nya länder ett samarbete med Ryssland, som kulminerade under det USA-ledda kriget i Afghanistan, men fortsatte ända fram till 2014, då Ryssland annekterade Krim. Västs olika sanktioner och ökade militära uppladdning sedan dess har förstås utnyttjats maximalt i Putins nationalistiska propaganda.

År 2021 spenderade Natoländerna totalt över 10 000 miljarder kronor på militären, varav USA står för 70 procent. Bara 17 länder har en BNP större än Natos militärutgifter. 30 miljarder kronor går till högkvarteren och dess 4 000 anställda.

Ett viktigt faktum är att USA efter Vietnamkrigets katastrof allt mer sällan använder egna marktrupper som riskerar stora förluster. Flygbombningar och missiler dominerade både i Afghanistan 2001 och Libyen 2011, samt i insatserna mot ISIS i Syrien. Krig på marknaden har förts genom ombud.

För USA-imperialismen är idag den kinesiska imperialismen dess viktigaste konkurrent och fiende. Det nya kalla kriget går för Washington ut på att tvinga regeringar, som den svenska, in i USA:s fälla.

Här är viktiga årtal i Natos historia:

1949

Nato bildas. De första 12 medlemsländerna är Belgien, Danmark, Frankrike, Island, Italien, Kanada, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Storbritannien och USA.

Nato var en politisk allians för att stärka de efter andra världskriget kraftigt försvagade borgarklasserna i västra Europa. Inom arbetarklassen och de breda massorna fanns starka stämningar, i t ex Frankrike och Italien direkt revolutionära, färgade av kapitalismens 30-talskris, kriget och kampen mot fascismen. Sovjetunionens roll i segern mot Nazi-Tyskland påverkade också, trots det stalinistiska systemet.

USA-imperialismen ingrep med kapital och politisk uppbackning för att rädda kapitalismen i Västeuropa och därmed skydda sina egna intressen. Det hade stark förankring i USA:s stor-

företag för vilka Europa är en stor marknad. Nato riktades främst mot Sovjet, men syftade även till att begränsa återkomsten av ett starkt Tyskland. Både Väst och Öst accepterade delningen av Tyskland i varsin intressesfär. Under hela det kalla kriget var USA den avgörande makten i Västeuropa.

1951

Nato får en tydligare militär karaktär, med en överbefälhavare, gemensamt högkvarter och kommandostruktur. Den högsta militären har sedan dess varit en general eller amiral från USA. Sedan dess har militär utrustning standardiserats inom Nato, under de facto USA-ledning.

Bakom den ökade militariseringen ligger Koreakriget, som då hade inletts. USA-imperialismen ansåg att krig mot Sovjetunionen kunde utspelas även i Europa och andra delar av världen. Den synen ledde senare till det förödande Vietnamkriget.

I själva verket var Moskva inte ute efter expansion. Stalins styre (han avled 1953) hade etablerat ett system där kapitalismen var ersatt med en byråkratisk planering. Politiskt var det en totalitär diktatur, ett system som behölls till kollapsen 1989-91. Ledningens främsta mål var att behålla makten, det vill säga status quo, inte revolter och oroligheter.

1952

Grekland och Turkiet går med. Det är två av flera medlemsländer som styrts av militärdiktaturer (Turkiet senast 1980, Grekland 1967-74). Av ursprungsländerna var Portugal en diktatur fram till revolutionen 1974.

1955

Först 10 år efter andra världskriget erkänns Västtyskland som en egen stat och blir medlem i Nato. Samma år bildar Sovjetunionen och staterna under dess kontroll i Östeuropa en egen militärallians, Warszawapakten.

1982

Sju år efter Francodiktaturens fall blir Spanien medlem i Nato.

1989-91

Stalinismens kollaps i Sovjetunionen och Östeuropa blir ett faktum. Kapitalismen återupprättas, oligarker och västföretag plundrar länderna.

1992

Natos första militära operation påbörjas i före detta Jugoslavien (i det inbördeskrig som rasade i Bosnien-Hercegovina) med upprätthållande av vapenembargot och flygförbudszon, vilket tre år senare följdes av Natos bombangrepp mot bosnienserbiska styrkor.

1994

Nato lanserar Partnerskap för Fred, ett samarbete med länder i Östeuropa, men även Ryssland och Sverige. Washington tvekar om Natoutvidgning.

Samma år utför Nato sina första direkta krigsinsatser i eget namn, när stridsflyg skjuter ner plan över Bosnien.

1997

Ryssland knyts nu närmare Nato, med ett Nato-ryskt avtal med bland annat ett gemensamt råd i Natos högkvarter och 19 områden för samarbete. Så sent som i oktober 2021 tvingas de sista ryska diplomaterna lämna högkvarteret. Även för Ukraina bildas ett motsvarande råd.

Detta år utvidgas Nato med Tjeckien, Ungern och Polen.

1999

Natos andra stora krigsinsats är bomberna över Serbien, en operation som omfattar över 1 000

stridsflygplan mellan mars och juni. Bomberna uppskattas ha dödat drygt 1 000 serbiska soldater och omkring 500 civila.

2001

Kriget i Afghanistan inleds efter terrordåden i USA den 11 september, då Natos artikel 5 om gemensamt försvar för första gången används. Alla Natoländer och alla deltagare i Partnerskap för Fred, inklusive Sverige, deltog i Afghanistan. År 2003 får Nato den formella ledningen över trupperna, som kallas ISAF. År 2015 tar Nato över i eget namn.

Upp till 150 000 soldater och ett krig i 20 år slutade med Västmakternas reträtt och talibanernas återkomst 2021.

2004

Den största utvidgningen i östra Europa, med Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen, Rumänien, Slovakien och Slovenien.

2008

Natos toppmöte i Bukarest, Rumänien, deklarerar att Ukraina och Georgien så småningom skulle bli medlemmar. Det spelar en viktig roll i kriget mellan Ryssland och Georgien som sedan följde.

2009

Albanien och Kroatien blir med i Nato.

2011

Natos nästa bombkrig är i Libyen, under åtta månader. Påstådda löften om att försvara demokrati och människoliv slutade i extrem nöd, misär och ett krigstillstånd som har pågått sedan dess. Även här deltar Sverige med JAS-plan och officerare i olika högkvarter.

2012

Även i början av 2010-talet skrev Ryssland och Nato under nya avtal. År 2012 gick Ryssland med världshandelsorganisationen WTO för att ytterligare integrera landets ekonomi med Väst.

Samma år inledde USA under president Obama en vändning till Asien, ett första steg mot det nya kalla kriget mot Kina. De senaste åren har Nato, ursprungligen en allians över Atlanten, vänt sig allt mer mot Kina. Även den stora insatsen med vapen till Ukraina ska ses som en varning till Peking.

2014

Ryssland annekterade Krimhalvön och de militära striderna i Donbass inleddes. Nato svarade med att installera nya högkvarter i åtta av Rysslands grannländer i östra Europa, samt inleda militär utbildning och sända utrustning till Ukraina.

2017

Som ny president uttalar Donald Trump att Nato är förlegat och ökar pressen för större militärutgifter. Samtidigt stationerar Nato ut 4 500 soldater i de baltiska länderna och Polen.

2018

USA skickar mer avancerade vapen i Ukraina, som missiler att användas mot stridsvagnar, för striderna i Donbass. Ukraina bjuds in att delta i militärövningar med Nato.

2020

Nordmakedonien blir medlem.

2022

Ryssland invaderar Ukraina. President Biden meddelar att USA inte kommer att delta militärt,

men lovar 40 miljarder dollar till Ukraina. Idag (maj 2022) har Nato 40 000 soldater i östra Europa, tio gånger fler än när kriget började den 24 februari.

Proletären

Socialdemokratiska landsförrädare

Redaktionen

Proletären 17/5 2022

Fotomontage Proletären

Det är ingen slump att det är en socialdemokratisk regering som lämnar in Sveriges ansökan till Nato, liksom det var en socialdemokratisk statsminister som lämnade in ansökan till EU. Sossarna är inte bara historiska klassförrädare, de är också landsförrädare som säljer ut vårt självbestämmande till Washington och Bryssel.

I söndags kom så det historiska men högst väntade beslutet från Socialdemokraterna, att partistyrelsen går emot kongressbeslutet mot Natomedlemskap och vill ansluta Sverige till USA:s krigsallians. Ett rent landsförräderi, där S-ledningen säljer ut de unga och kommande generationer som riskerar få sätta livet till i USA:s krig.

Det var en skara uppslupna och överbetalda toppolitiker som först anlände till det verkställande utskottets sammanträde, för att efter en skenprocess på några veckor riva upp det demokratiskt fattade kongressbeslutet och 200 år av alliansfrihet.

– **Ett väldigt spännande** möte som jag ser mycket fram emot, sade utrikesminister Ann Linde på väg in genom porten till partihögkvarteret på Sveavägen 68 i Stockholm.

Linde hade redan deklarerat att hon bestämt sig om Nato, efter den nya säkerhetspolitiska analys som på fredagen presenterats av en arbetsgrupp i riksdagen – ledd av Linde själv.

Hennes företrädare på posten, Margot Wallström, hade också bestämt sig. Liksom försvarsminister Peter Hultqvist, som på S-kongressen i november förra året dyrt lovade att det var uteslutet att han skulle delta i att Sverige söker medlemskap i Nato.

– Jag kommer definitivt aldrig så länge jag är försvarsminister att medverka i en sådan process. Det kan jag garantera alla, hette det då.

Hultqvist slår nu fast på minuten när han ändrade sig, klockan 8.15 den 11 april. Men notera att han inte säger vilket år. För vad som framstår som en total kovändning från försvarsministern är det bara på ytan.

De senaste åtta åren är det knappast någon som arbetat mera målmedvetet med att dra Sverige allt längre in under USA:s och Natos kärnvapenparaply än Hultqvist, som fick världlandsavtalet med Nato genom riksdagen och som skrev under två militära samarbetsavtal med USA när Donald Trump var president.

I den tidigare Nato- och kärnvapenmotståndaren Wallströms fall är det mer av en verklig omsvängning. Wallström fick lämna som utrikesminister efter att ha hamnat på kant med Hultqvist och USA om FN-konventionen om förbud mot kärnvapen 2017.

Sverige röstade först för konventionen i FN, men efter påtryckningar från USA och Nato har den inte ratificerats. USA:s och Trumpregeringens dåvarande försvarsminister James ”Mad Dog” Mattis skrev brev till Hultqvist och förklarade att om Sverige skrev under konventionen skulle det få konsekvenser för försvarssamarbetet med såväl USA som Nato.

Just kärnvapenfrågan säger sig Wallström fortfarande vara bekymrad över vad gäller Nato, ändå har hon glatt medverkat till att sossarna beslutar att ta Sverige in i kärnvapenalliansen – på dagen 40 år efter att fler än 100.000 personer demonstrerade i Göteborg för ett kärnvapenfritt Norden.

Den 15 maj 1982 fylldes Nya Ullevi av fredsvänner i den största manifestationen i Sverige någonsin. Att det samtidigt pågick en liknande konflikt som den i Ukraina idag – då Sovjetunionen förde krig i Afghanistan och USA beväpnade de islamistiska rebeller som stred mot ryssarna, och som senare skulle komma att bli till al-Qaida – gjorde inte Wallströms partikamrat Maj-Britt Theorin eller några andra av de närvarande till förespråkare för att ingå i USA:s kärnvapenallians Nato.

Men nu påstås Rysslands invasion av Ukraina fullständigt ha förändrat säkerhetsläget i Europa – som om Natos precis lika folkrättsvidriga bombkrig i Jugoslavien 1999 aldrig hänt. Och Nato beskrivs som en fredlig försvarsallians – men när angrep Jugoslavien, Afghanistan eller Libyen ett Natoland?

Ändå har Nato bombat skolor, sjukhus, ambassader och bröllopsföljen i nämnda länder – och skapat oräkneliga nya terrorister på vägen.

I det fyra sidor korta underlaget för sossarnas ”säkerhetspolitiska dialog”, som de kallar de zoommöten där medlemmar fått lyssna men inte prata, står att invasionen av Ukraina visar att ”Ryssland varit och är redo att använda våld för att nå sina politiska mål”.

Javisst, precis som USA och dess främsta militära verktyg Nato. Har inte hela perioden sedan andra världskrigets slut visat att USA i allra högsta grad är redo att använda våld för att nå sina politiska mål? Från Korea och Vietnam till Afghanistan och Irak – där USA:s dåvarande FN-ambassadör, nyligen avlidna Madeleine Albright, berömt sade om 500.000 döda irakiska barn på grund av USA:s sanktioner att ”det var värt priset”.

Wallström har varit central i sossarnas skådespel för att låtsas som om medlemmarna haft något att säga till om i processen som med vansinnesfart för Sverige in i Nato. Själv verkar hon inte tycka det är en särskilt stor sak att gå med i USA:s krigsallians och göra Sverige till såväl uppmarschområde som måltavla i ett krig mot Ryssland.

– Socialdemokraterna har lyckats anpassa sig efter en ny verklighet förr. Man kan inte sura och man kan inte bara se tillbaka, säger Wallström till SvD.

Och här ger vi henne helt rätt. Det är knappast en slump att det är Socialdemokraterna som för Sverige in i Nato – precis som det var en socialdemokratisk statsminister som lämnade in Sveriges ansökan om medlemskap i dåvarande EG 1991, och en socialdemokratisk regering när världlandsavtalet med Nato röstades igenom 2016.

Det är inte heller en slump att Natos generalsekreterare är den norska socialdemokraten Jens Stoltenberg, perfekt för att få de svenska och finska systerpartierna in i maskinen.

Socialdemokraterna är inte bara historiska klassförrädare, som med januariavtal och inskränkningar i strejkrätt och anställningsskydd fortsätter sälja ut arbetarklassen åt kapitalet. De är också landsförrädare som säljer ut vårt självbestämmande och vår alliansfrihet till Washington och Bryssel – precis som ”Sverigevännerna” i SD, som också svängt om Nato.

Beställarna är dels sossarnas inhemska herrar – det svenska monopolkapitalet med Wallenbergarna i spetsen, som vill in i Nato för att sälja mer vapen – och dels de utländska i Washington.

Samtidigt är de nya sossarna Vänsterpartiet förvisso fortfarande emot Nato, men för att öka militärutgifterna till Natokravet på två procent av BNP och för att exportera svenska vapen till kriget i Ukraina. Vänsterpartiet röstade också ja till det svenska deltagandet i Natokrigen i Libyen, liksom till den svenska insatsen i Afghanistan, där svenska soldater stred under Natoflagg.

För att vända den här beklämmande utvecklingen och ta sitt öde i egna händer måste arbetare sluta lita till förrädare, från såväl det gamla socialdemokratiska partiet som det nya.

Revolution

Nato: Borgarklassen firar en aggressivare svensk imperialism

Redaktionen

Revolution 19/5 2022

Medan nya lukrativa vapenkontrakt säkert glädjer Wallenberg, firar andra delar av borgarklassen bättre förutsättningar att expandera i Baltikum genom att man stärks mot Ryssland. Notan för den svenska imperialismens nya äventyr kommer att betalas av arbetarklassen.

För strax över två årtionden sedan, efter 11 september, aktiverade USA-imperialismen [artikel 5 i Natos konstitution](#), Nordatlantiska fördraget. Denna artikel säger att en väpnad attack mot en medlemsstat är en attack mot samtliga. Därigenom garanterade USA att samtliga Natos medlemsstater bistod invasionen av Afghanistan. De senaste 20 åren har de ägnat åt att ”sprida demokrati och frihet” genom att jämna landet med marken, förstöra miljontals liv och lämna efter sig ett land i upplösningstillstånd och i talibanernas grepp.

Nato är ett militärt organ för USA-imperialismen. Vi behöver knappast nämna dess långa lista av (krigs-) brott. Men angreppskrig är ingen valvinnare och medier och politiker försöker förstås framställa Nato som en försvarsallians. Detta är bara sant om man menar försvaret av USA:s, Frankrikes, Tysklands, Storbritanniens med fleras rätt att mörda, plundra och stjäla fritt över hela jordklotet. Nu har den socialdemokratiska regeringen skickat in en gemensam ansökan med Finland för att få in även resten av Norden i detta rövarband.

”Svensk neutralitet”

Sverige har alltid samarbetat med andra stormakter för att främja sina egna imperialistiska intressen, som man som litet land har svårt att hävda på egen hand. Sverige utvecklades till ett kapitalistiskt land sent och var mycket svagare än den ryska och tyska imperialismen. Man hade således små möjligheter att vinna några fördelar genom att delta i krig, utan hade tvärtom mycket att förlora. Marx förklarade att utrikespolitiken alltid bara är en fortsättning av inrikespolitiken. Neutraliteten var därigenom den mest rationella politiken för att den svenska borgarklassen skulle utöka sina rikedomar och makt.

Under första och andra världskriget gjorde den svenska borgarklassen goda vinster på att exportera till båda sidor. I början av kriget exporterade vi enorma mängder järnmalm och kullager till stöd för Nazitysklands krigsansträngningar – och tillät senare transporter av tyska soldater och krigsmateriel i stängda tågagnar. När krigslyckan vände för tyskarna närmade Sverige sig i stället de allierade. Småborgerliga pacifister som gillar att romantisera den svenska kapitalismen kallar denna formella alliansfrihet för en ”möjlighet att agera fredsmäklare”.

Under hela efterkrigstiden var Sverige de facto allierat med USA och Nato, som en reservplan om den neutralitet man stod för utåt trots allt inte skulle fungera. Lögnen om neutralitet – framställningen av Sverige som de små och utsatta ländernas vän – var användbar för den svenska borgarklassen och den socialdemokratiska ledningen för att lura arbetare att den svenska kapitalismen var humanare och bättre än andra. Utåt kunde därför Olof Palme kritisera Vietnamkriget, samtidigt som man hade ett nära samarbete med USA bakom kulisserna.

Efter Sovjetunionens fall har neutraliteten alltmer ställts åt sidan, inte minst genom EU-medlemskapet som har knutit Sverige till den europeiska imperialismen. Men också genom att man steg för steg närmat sig ett medlemskap i Nato, genom medlemskapet i Nato-projektet Partnerskap för fred 1994, värdlandsavtalet 2014 och ett ökat deltagande i utländska interventioner (Afghanistan, Libyen, Mali). Detta har inneburit ett skifte mot en mer aggressiv svensk imperialism. Om man undantar Kongo på 1960-talet hade Sverige inte deltagit med stridande trupp utomlands innan Afghanistan 2001.

Kapitalismens återinförande i öst och det nya kapitalistiska Rysslands svaghet gjorde det också möjligt för svenska kapitalister att investera i och gradvis allt mer dominera Baltikum. I dag äger Swedbank och SEB tillsammans mer än halva banksystemet i Baltikum. Med ett Ryssland som återhämtat sig från 1990-talets kollaps har den svenska borgarklassen behövt en hävstång mot det mäktigare Ryssland.

I och med Ukrainakriget har de sett sin chans att gå med i Nato på riktigt.

Lögner och charader

När Ryssland invaderade Ukraina påbörjade regeringen och högern omedelbart förberedelserna för att ansöka om Natomedlemskap. [Påhittade ubåtar](#) i all ära, men ett krig är bra mycket mer effektiv skrämselfpropaganda.

Genast började spekulationerna om det ”ryska hotet” mot Gotland. Men lika väl som militären visste att ubåtarna var påhittade, vet de (åtminstone de militärer som kan tänka) mycket väl att det inte finns någon risk för att Ryssland invaderar Gotland. En sådan invasion skulle bara kunna äga rum som en del av ett fullskaligt krig mot de centraleuropeiska makterna, med början i Tyskland. Alla förstår att Putin inte skulle kunna vinna ett sådant krig. Det är fullständigt uteslutet. Syftet med allt sådant prat är bara att skrämma svenska arbetare till att stödja ett Natomedlemskap och upprustning av den svenska militären.

Det är uppenbart att den socialdemokratiska regeringen ville ansöka om medlemskap i Nato från första dagen som Ryssland invaderade Ukraina. Men efter att ha lagt årtionden på att kultivera bilden av Sverige som neutralt och alliansfritt, med Socialdemokraterna som den kanske främsta förespråkaren av denna politik, behövde man åtminstone låtsas som att det hela var ett svårt beslut. Under de senaste veckorna har Socialdemokraterna hållit interna diskussioner – inte för att ge medlemmarna en röst, utan för att förankra ledningens linje. Man höll exempelvis panelsamtal – där bara Nato-förespråkare fick plats! Processen var ”ett teaterstycke”, som Göran Greider konstaterade. Det är en parodi på interndemokrati där partiets högerledare avgjort linjen på förhand.

Det är inte den svenska arbetarklassens eller de egna medlemmarnas åsikter som betyder något för den socialdemokratiska ledningen, utan borgarklassens.

När finansminister Mikael Damberg besökte Finland för ett hemligt Nato-möte i april bjöd man in Jacob Wallenberg, Wallbergfamiljens överhuvud och blivande ordförande för Svenskt Näringsliv. *Expressen* [sammanfattade mötets budskap](#) till regeringen enligt följande: ”Sverige bör ta rygg på Finland, och möjligheten att attrahera utländska investeringar kan påverkas negativt om vi inte går med i Nato.”

När beskedet kom att regeringen skulle ansöka om medlemskap tillsammans med Finland, uttryckte [Wallenberg omedelbart sitt stöd](#) och förklarade att svenska företag ”alltid engagerat sig i Sveriges säkerhet, försvaret av vårt land och i behovet av samverka med andra”. Näringsministern och förre LO-basen Karl-Petter Thorwaldsson [gottade sig belåtet](#) i att Natomedlemskapet får ”en positiv effekt för det svenska näringslivet”.

Och naturligtvis ser den svenska borgarklassen stora möjligheter med ett Natomedlemskap. Inte minst för den Saab-ägande Wallbergfamiljen, som Magnus Dagel förklarade i [en artikel](#) i *Dagens industri*:

”En spännande option för Saab är ett svenskt Nato-medlemskap. Det skulle öppna marknader för bolaget och göra det mycket lättare att sälja... Saab borde nu ha en gyllene chans att höja priserna, satsa mer på de lönsammaste produkterna och ta bättre betalt så att även aktieägarna gynnas.”

Detta är samma Saab som tjänar gott på vapenexporten till Förenade Arabemiraten, som för sina behov av att massakrera Jemens folk var den största mottagaren av svensk krigsmateriel 2021.

Naturligtvis måste Magdalena Andersson lova att Sverige ska verka för nedrustning i Nato. Allt annat skulle göra det betydligt svårare att bli omvald. Men Sveriges verkliga linje har i årtal varit att man ska ta en hårdare linje mot Ryssland, vare sig det gäller gasledningen [Nord Stream 2](#) eller kriget i Georgien som dåvarande utrikesminister Carl Bildt ville skicka soldater till. Sverige kommer inte att verka för nedrustning, utan för en mer aggressiv hållning för att försvara de svenska storföretagens intressen i Östeuropa.

Vänsterpartiet vacklar

Redan i vårbudgeten höjde S-regeringen militäranslagen till Natos krav på två procent av BNP, samtidigt som välfärden fick se [minskade bidrag justerat för inflationen](#). Detta var ett uppenbart steg närmare Nato.

Att Socialdemokraterna slutit upp bakom den svenska borgarklassen i västimperialisms konflikter med Ryssland är inte förvånande. De nära banden mellan S-ledningen och den svenska borgarklassen går långt tillbaka. Man hade däremot kunnat förvänta sig en annorlunda linje från Vänsterpartiet.

Under Nooshi Dadgostars ledning gjorde partiet i stället en helomvändning: liksom man röstade för vapen till Ukraina, röstade Vänsterpartiet nu för de höjda militäranslagen. Och det som var ett uppenbart steg mot Nato, förvandlades i partiets retorik till en förutsättning för att hålla Sverige utanför Nato.

Förutom deras formella motstånd mot Natomedlemskap har Vänsterpartiet låtit nästan likadant som alla de andra partierna och media: de har pratat om att komma samman för att stå emot det ”ryska hotet” och försvara svensk säkerhet. Nationalistisk propaganda har under Nooshi Dadgostars ledning varit en del av partiets linje sedan krigets första dag. Ett typ-exempel på detta hördes [25 april i SVT:s Agenda](#):

”Min uppfattning är att vi är mycket tryggare i Sverige om vi är militärt alliansfria. Däremot är jag angelägen om att vi har en bred samsyn. Att vi gör detta tillsammans som ett folk och en nation. Det är inte ofta jag håller med Carl Bildt, men i den här frågan gör jag det. Det finns vänster och det finns höger, men svenskt försvar är alla vi svenskar tillsammans.”

I en [intervju](#) med SvD 22 april avvisade hon helt sonika det egna partiprogrammets skrivning om att upplösa Nato, eftersom ”det här partiprogrammet är skrivet under en helt annan tid”. I [Flamman](#) 3 maj förespråkar hon i stället att man fördjupar Sveriges nuvarande säkerhetsavtal – vilket enligt regeringen är Sveriges grannländer, Frankrike, Storbritannien, Tyskland och USA – med andra ord, nuvarande och blivande Nato-länder.

Det är inte första gången som Vänsterpartiet stöttat den svenska och västerländska imperialismens intressen i andra länder – exempelvis stöttade man till en början ett svenskt deltagande i ockupationen av Afghanistan och flygförbudszonen över Libyen. Men liksom vänsterpartiledningen redan börjat tala om att bli ett ”näringslivsparti” i inrikespolitiken, har man nu ytterligare anpassat sig till den svenska imperialismens synsätt och behov i utrikespolitiken.

Partiets krav på folkomröstning är helt i linje med strävan att framstå som ”rimliga” och ”resonliga” i den borgerliga allmänna opinionens ögon, med argument från Dadgostar som att det ”visserligen” finns ”viktiga fördelar” med Nato, men att ”svenska folket” också måste få höra nackdelarna. Vilka fördelar en vänsterledare kan se med att stärka USA-imperialismens förmåga att utsuga världens folk, framgick inte.

De har inte motsatt sig Nato av principiella skäl eftersom det är en allians för imperialistiska krig och utsugning. I stället har de fokuserat på helt sekundära saker såsom att ”odemokratiska länder” som Ungern och Turkiet är medlemmar, eller att Donald Trump kan komma att bli president i USA igen. Detta ger i praktiken stöd till den liberala uppfattningen att bombningar av civila, att jämna hela länder med marken och utföra krigsbrott i grunden är acceptabla om de utförs av representanter de själva föredrar som Obama eller Biden.

Även om många vänsterpartiföreningar deltagit i protesterna mot Nato lokalt, har partiledningen helt underlåtit att mobilisera nationellt. Resultatet är att de mobiliseringar som skett varit för små för att ens märkas av den bredare arbetarklassen.

Mot Nato – mot imperialism och kapitalism!

Abraham Lincoln lär ha sagt att ”man kan lura alla en viss tid, och man kan lura vissa hela tiden – men man kan inte lura alla hela tiden”. Utan motstånd från arbetarrörelsen, har borgarklassen effektivt kunnat utnyttja ilskan mot Putin efter invasionen av Ukraina till att baxa in Sverige i USA:s krigsallians.

Men trots månader av krigspropaganda, var fortfarande runt hälften av Sveriges befolkning mot Nato eller osäkra när beslutet fattades. Detta visar på en hälsosam skepticism bland stora delar av arbetarklassen.

Liksom sanningen så småningom uppdagades om krigen i Irak och Afghanistan, kommer krigsdimman att skingras nu också. Utan någon låtsad neutralitet kommer den svenska imperialismens karaktär att framstå desto tydligare, särskilt när man ska utnyttja den upprustade militären på USA:s fälttåg.

Det är uppenbart att det nuvarande ledarskapet för arbetarrörelsen och fackföreningarna inte är beredda att ta strid mot imperialismen, vare sig den kommer i form av Natos krigsallians eller de svenska bankernas ”fredliga” utsugning. Det verkliga alternativet till ett Natomedlemskap är inte att gå tillbaka till den så kallade neutraliteten, alltså byggandet av

hemliga allianser som svenska kapitalister tror kommer att öka deras andel av imperialismens internationella profiter.

Det verkliga alternativet är obeveklig kamp mot imperialism, som bara kan basera sig på internationell arbetarsolidaritet och en kamp mot borgarklassen och kapitalismen: med andra ord, ett program för socialistisk världsrevolution.

Kampen mot Nato slutar inte för att Sverige ansökt om medlemskap. Tvärtom. Natomedlemskapet är en del av en upprustning som kommer att göra den svenska imperialismen mer aggressiv, vilket bara gör kampen mot den mer akut. Att avskaffa alla imperialistiska intressen på världsskala – alltså att avskaffa kapitalismen – är den enda garanten för fred och säkerhet som kan finnas.

- Inte en soldat, inte ett gevär – inte en krona till Natos militär!
- Ned med imperialismen! Ned med kapitalismen!
- För en socialistisk revolution! Länge leve arbetarklassens internationella solidaritet!